

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VI me, 1480

Prima pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Quintus

mor verbum in vtero. mor in terra natum verbum caro factum est. Igitur concludit Johannes os aurei dicens. fiat sine virili semine conceptus in virgine. nascatur de spiritu sancto integra carne. sanctum quod nascitur in terra de homine matre sine homine patre. vocetur dei filius. Qui cum etc.

Seria sexta Introductio Sermo. v:

Exurgens maria abiit in montana cum festi-
natione in civitatem iuda etc. Luc. primo In
expositione euangelii quartae ferie diutius i-
morati sumus et longum sermonem pertra-
ximus. hoc e in exigebat incarnati verbi mi-
sterium. si quomodo illud vnicum verbum
multis possemus verbis aperire. vt loqui etiam verba eiusdem
virginitatis et deuotius perscrutamus. Nunc ergo potestate co-
templationis suauitatem propriam intueamur fragilem culpaz
et conuertamur ad orationem. vt quod incepimus valeamus
perficere. exorantem pro nobis virginem quatenus nobis ami-
nistretur virtus et sciencia. Exaudi virgo exaudi altissimi dei
genitrix exaudi plena gracia munus itaq; salutationis angelice
tibi offero dicens. Ave gracia plena etc.

prima pars

Exurgens maria abiit in montana Exercitati sunt in
cognitione signorum ex his que apparent in mulie-
re pregnantē de conditionibus nascituri prenoscant
tur et considerant. attendunt enim gestus mulieris
qualiter se habet in moribus. qualiter in positionibus. qualiter
et quid loquatur. qualiter aspidat. qualiter somniat qualia de-
siderat etc. multa obseruant naturalia signa ex quibus aliquan-
do preiudicant qualis futurus sit conceptus pregnantis. Sed
quia virgo maria supra naturam concepit. nequaquam naturalibus
sed supernaturalibus signis potuit fetus sui cognosci sublimis-
tas. non enim consuetas habuit pregnantum passiones. Vo-
lens igitur euangelista ante partum virginis nos instruere q-
lis sit quem virgo concepit. eiusdem virginis pregnantis deuo-
tos nobis insinuat gestus. Igitur in presenti euangelio vbi de
his agitur tria nobis dantur intelligi. Primum est modestus vir-
ginis gestus. Secundus est virtuosus vocis affectus ibi. Et factum
est vt audiuit et cetera. Tertium est deuote laudis affectus ibi:
Et ait maria etc. Circa primum tria tanguntur in euangelio:
Primo virginis incensus. Exurgens maria: de domo propria in
q ipsa agla salutauerat de secreto sue habitationis loco et de inti-

Sermo

ma contemplationis requie Vnde Psalmis. Exurge gloria mea
exurge psalterium et athana. Et rñdit vgo. Exurgā diluulo
Abiit in montana: Ad sola enim montana virgo deo plena
debebat ascendere quam sequamur nos dicentes illud ysaie *vn*
decimo capitulo. Venite ascendamus ad montem domini et ad
domum dei Jacob. Considera quia partus grauat arta: murrīt
suspina. sed non grauabatur virgo. quinimmo petebat sublimi
a: Cum festinatione Cantico *vn* *decimo*. Surge propera amis
ca tē. B Nota qz festinabat virgo Primo quidem scdm glo
sam. Ne diu videretur in publico. Secundo vt congauderet grā
deue mulieri et pregnantī. Tercio vt cito ei subueniret obsequio
ministerii. Vnde Ambrosius. Nescit tarda mollissima spiritus
sancti gracia. Non enim perrexit virgo in montana vt videret
si verum esset quod illi angelus dixerat. quia ipsa non fuit icre
dula de oraculo vt zacharias: non incerta denuncio quin crede
ret eam esse angelum. non dubitauit de exemplo elizabet. Sed
leta pro voto. religiosa pro officio. festina p gaudio. i montana
perrexit in ciuitatem Jude vbi erat habitatio zacharie et Eliza
beth. Nota hic exemplum anagoyum. quatuor enī dicuntur
de virgine. scilicet qz exurrexit i montana. abiit et festinauit in
ciuitatem Jude Surgamus et nos a desiderio terrenorum in qui
bus dormitantes morimur. Hora enim est iam de somno surge
re. Vnde apostolus. Exurge qui dormis et exurge a mortuis:
Secundo ascendamus in montana appetendo celestia: Vnde Ge
nesis capitulo decimonono. In monte saluum te fac et æternū.
Tercio festinemus quia non habemus hic manentem ciuitatem
sed futuram inquiramus. Vnde Debreorum quarto capitulo. fe
stinemus ingredi in illam requiē vt tandē quarto ingrediamur
ciuitatem Jude id est ciuitatem consitentium celestem Iherusalem
in qua ascenderunt tribus tribus domini testimoniū israhel ad
confitendum nomini domini. Secundo ponitur humilis virgi
nis ingressus: Et intrauit domum zacharie: quatenus secundū
glosam grandeue pregnantī iuuetula deseruiret Considera vir
ginis caritatem quoniam a seruicio veterane mulieris non retra
xit amor proprie domus. quies contemplationis. prolixitas iti
neris. asperitas montium. gracia diuini conceptus. nec virgi
nalis mundicia quin famularetur conceptui seminario Hinc igitur
vt dicit ambrosius. Ad discant sancte mulieres quam sedu
litate pregnantibus debeant exhibere cognatis C Ter
tio ponitur reuerens virginis saluatio: et salutauit elizabeth

Quintus

prior ipsa virgo salutat Elizabeth. Primo quidem ut dicit Beda. qz deet vt qnto celsior tanto sit humilior. Secundo qz congruum est vt matrone prius iuuentula salutem annunciet. Considera quanta consecuta est gracia Elizabeth vt properaret virgo ad ipsam vt domum eius ingrederetur vt ab ipsa salutareretur vt ei famularetur vnde poterat dicere Elizabeth illud dictum. Venerunt mihi pariter omnia bona cum illa.

Secunda pars

D

Secundo cum dicitur. Et factus est vt audiuit et cetera tangitur virtuosus vocis effectus et ponuntur sex: Primo enim tangitur exultatio precursoris: Et factum est vt audiuit salutationem marie Elizabeth: audiuit humilem iocundam et deuotam salutationem. Exultauit infans: qui nondum fari poterat. Johannes scilicet baptista in utero eius: id est matris Elizabeth. Nota quia hic primo impletum est quod dixit angelus ad virginem. eam esse gra plenam. sic enim plena erat qz Johannes baptista ex plenitudine eius per salutationem suscepit sanctificationis gratiam. Tunc enim adimpleta fuit illa promissio facta zacharie de Johanne qz spiritus sancto repletur adhuc ex utero matris sue. quod factum fuit in salutatione virginis vt dicit glosa. Vnde considera immensam virginis gratiam. qua etiam precursor christi sanctificatus est. Nota etiam quia conceptus Johannis adhuc non erat nisi sex mensium. supernaturaliter autem ei collatum est in ipsa hora salutationis vt cognosceret virginem esse matrem christi et deum habere in utero. Vnde quod voce non poterat. gestu corporis exultauit de presentia saluatoris et tunc primo inchoauit sue precursorie officium. Secundo ponitur Elizabeth sanctificatio. Et repleta est spiritus sancto Elizabeth: Glosa: Non prius mater Elizabeth spiritus sancto impleta est qz filius h filius repletus replet matrem. maria ante conceptum. Elizabeth post conceptum repletur: Et exultauit: spiritus infantis non valentis clamare facit clamorem matris: Voce magna: voce magna clamat que vocem verbi habet in utero: Et dixit: cum deuotione. reuerentia et exultatione. Tercio ponitur Elizabeth patiumum: Bendicta tu inter mulieres. Hanc etiam benedictionem angelus ad virginem attulit: Et nota qz mulier eo qz fuit